

INGEZONDEN.

ZIEKENFONDS EN MAATSCHAPPIJ.

Gelukkig, dat eindelijk van zóó gezaghebbende zijde, als van die van prof. ZEEMAN een ernstig woord van protest komt tegen het besluit der buitengewone Algemeene Vergadering inzake de moraal-clausule. Voor hen, die geschokt zijn door dit, inderdaad oonteerende besluit van hun Maatschappij, genomen nog wel onder dringende aanbeveling van het Hoofdbestuur, is het een opluchting, dat nu eindelijk, na drie weken wachten, iemand, en waarlijk niet de eerste de beste, het stilzwijgen verbreekt en uiting geeft aan zijn en hun verontwaardiging. Want dat zwijgen kwam allerminst voort uit de gedachte: „we zullen er ons maar bij neerleggen, er is nu toch niets meer aan te doen”, maar veeleer was het een bewijs van een zoo ernstigen schok, dat zelfs spreken de eerste oogenblikken niet mogelijk was. Zooals, wanneer iemand plotseling en onverwacht geplaast wordt voor een ontstellende tijding of gebeurtenis, hem van nabij betreffende.

Het *R. K. Artsenblad* geeft een artikel onder het motto „De eenheid behouden”. Ja, de naar buiten tredende Vakvereenigings-eenheid is misschien behouden. De diepere eenheid, die ons artsen tot nu toe kon vereenigen, uitgedrukt in het „salus aegroti, suprema lex”, is reddeloos verloren gegaan.

Boekelo, 22 Juni 1930.

C. KOEK.

De redactie heeft nog eenige andere stukken van dezelfde strekking ontvangen,

DE ALGEMEENE VERGADERING TE LEEUWARDEN.

De Regelings-Commissie voor de 81ste Algemeene Vergadering te Leeuwarden deelt mede, dat tijdens het bezoek aan de Zuiderzeewerken op Woensdag 9 Juli, gelegenheid zal worden gegeven de boot te verlaten aan de N.-Hollandsche zijde der werken, met het oog op een daardoor mogelijk snellere thuiskomst.

Aan hen, die van deze gelegenheid gebruik wenschen te maken, wordt, in verband met een verdere regeling, verzocht van hun voornemen spoedig kennis te geven aan den secretaris-penningmeester, van Swietenstraat 2, te Leeuwarden.

Tevens wordt nogmaals dringend verzocht aan alle deelnemers, die dit tot nu toe verzuimden, de verschuldigde gelden te storten op het postgironummer der RegelingsCommissie No. 158250, omdat daardoor het werk van het Regelings-Bureau zeer wordt vergemakkelijkt.

De secretaris-penningmeester:

Dr. W. A. WIEMER,

van Swietenstraat 2, Leeuwarden.

EEN PAAR ERVARINGEN BETREFFENDE BERI-BERI.

Het artikel van collega AALSMEER in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van 24 Mei l.l. bracht mij weer eens aan het nadenken over de ondervindingen, welke ik zelf indertijd heb opgedaan tijdens een zeer ernstige beri-beri-epidemie, welke ik heb medegemaakt, toen ik, nog slechts kort in Indië, werkzaam was als chef van het Centraal Hospitaal van de Nederl. Amerikaansche Plantage Mij. te Kisaran in Asahan.

Het was in den tijd, toen deze maatschappij zijn geweldige rubberaanplantingen begon en in korten tijd duizenden jonge krachtige Chineesche koelies voor het openingswerk werden geïmporteerd. Gelijk onder de toentertijd bestaande omstandigheden niet anders verwacht kon worden, werd het toen nog zeer onvoldoende hospitaal in zeer korten tijd overstromd met honderden zieken, onder wie zeer velen leden aan beri-beri, en wel bijna uitsluitend aan den acuten perniciousen cardio-vasculairen vorm.

Het sterftecijfer was onder hen schrikbarend hoog, totdat een merkwaardige ervaring op eenmaal een einde maakte aan de slachting. Deze ervaring deed ik op door het volgende geval: Een Chinees werd opgenomen met een zeer zwaren vorm

van hydropische beri-beri. De toentertijd gebruikelijke therapie, katjang idjoe en verschillende medicamenten — een dus toch wel vitaminenrijke voeding, hoewel het begrip vitamine toen nog nauwelijks bestond — bleef geheel zonder gevolg; de hydrops nam geweldig toe en er bestond bijna volkomen anurie, zoodat er niet aan getwijfeld werd of deze man zou denzelfden kant opgaan als reeds zooveelen voor hem gegaan waren. Maar ziet, op een goeden dag verklaarde de man plotseling, dat hij veel beter was. Bij mijn verwonderd navragen bleek mij, dat de man zichzelf genezen had . . . door totaal te vasten en slechts een weinig melk te drinken.

De diurese nam onmiddellijk belangrijk toe en de oedemen verdwenen als sneeuw voor de zon. Natuurlijk kon de reeds zoozeer verzwakte man niet lang met dit zeer sobere menu volstaan en was het noodig hem bijvoeding te geven, maar ik onthield hem daarbij zorgvuldig alle rijst, totdat hij volkomen genezen was, hetgeen, in aanmerking nemende den deplorabelen toestand waarin hij verkeerd had, in verwonderlijk korten tijd het geval was. Aangemoedigd door dit succes besloot ik ook de andere beri-berilijders op gelijke wijze te behandelen: eenige dagen niets anders dan 1 L. gekookte melk en een poedertje van digitalis, diuretine en calomel, waarna steeds de diurese verwonderlijk snel toenam; en daarna geleidelijk bijvoeding, maar nooit rijst.

Sedert ik deze behandelingswijze toepaste, heb ik *niet één* patiënt meer aan beri-beri verloren, hoewel de toevloed van lijders nog maanden lang bleef aanhouden. Nu vraag ik mij af: Indien beri-beri zuiver een deficiëntie-ziekte is, hoe is het dan mogelijk, dat de menschen genezen, niet door het tekort aan te vullen — in de gekookte tinmelk zaten zeker niet veel vitamines en in de 300 mgr. gedroogde digitalisbladeren zeker ook niet — maar door hun bovendien vrijwel alle andere noodzakelijke voedingsstoffen te onthouden? Op deze vraag heb ik nog nooit een mij bevredigend antwoord kunnen krijgen. Zou het niet mogelijk kunnen zijn, dat er van de toxine-theorie nog wel iets waar is? Men zou dan moeten aannemen, dat in het eenmaal vergiftigde organisme, de aan het voedsel opzettelijk toegevoegde vitamines — dus onder kunstmatig andere verhoudingen — onvoldoende antitoxisch zouden werken, als tegelijkertijd werd voortgegaan met de rijsttoxines toe te voeren, in het midden latende of deze toxines zuivere chemische producten dan wel afkomstig van micro-organismen zijn. De toch waarlijk niet vitaminenarme voeding, welke aanvankelijk den lijders werd verstrekt, kon bij hen geen genezing brengen. Eerst nadat de rijst volkomen was uitgeschakeld volgde een treffend en volkomen succes.

Een ander punt, dat mij de moeite van overdenking waard lijkt en misschien een nieuw licht werpt op het wezen der beri-beri is het volgende: Tijdens de influenza-epidemie in November 1918 lagen in het Centraal Hospitaal van het Siantar Dokter Fonds te Pematang Siantar ongeveer 1400 patiënten. In een der barakken berekend op het verblijf van 60 patiënten lagen er op een gegeven oogenblik 250, meest alle zwaar zieke influenzalijders, van wie er dagelijks een 10-tal stierven. De kans op infectie was in die barak dus zeer groot. Herhaaldelijk werden dan ook lijders aan andere ziekten, die daar noodgedwongen waren ondergebracht, aangetast, maar van de 20 beri-berilijders, die in een hoekje van de zaal dicht opeen gedrongen lagen en wier algemeen fysieke toestand door de beri-beri zwaar geleden had, werd *niet een* aangetast door influenza en alle genazen zonder uitzondering.

Ik meende deze feiten, al zijn zij niet bepaald van recenten datum, ook thans nog wel te mogen publiceeren, omdat het nu misschien wel mogelijk zal zijn met behulp van in latere jaren opgedane ervaring en verkregen inzichten een bevredigende verklaring te vinden.

Haarlem, 2 Juni 1930.

W. J. H. MASCHHAUPT.

DE COLORIMETRISCHE BLOEDSUIKERBEPALING VOLGENS CRECELIUS EN SEIFERT.

Met belangstelling las ik in het *Ned. Tijdschrift voor Geneeskunde* van 21 Juni 1930 het artikel van dr. C. L. DE JONGH over bovengenoemde methode, omdat ik mij ongeveer een jaar geleden gedurende eenigen tijd met deze wijze van bloedsuikerbepaling heb beziggehouden.